PATVIRTINTA
Birštono savivaldybės kontrolieriaus
2024 m. vasario 8 d. įsakymu Nr.1-1

BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS 2024–2026 METAMS

TARNYBOS MISIJA, VIZIJA IR VERTYBĖS

Misija

Kurti naudą visuomenei, padedant Birštono savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą bei efektyvinti Savivaldybės valdymą.

Vizija

Pažangi, profesionali, atvira ir patarianti įstaiga.

Vertybės

- Kompetencija – esame savo srities profesionalai, darbą atliekame kokybiškai, sąžiningai, atsakingai, skatiname kūrybiškumą, siekiame tobulėti, esame žingeidūs ir novatoriški.
- Bendradarbiavimas – veikiame išvien dėl bendro tikslo, dalijamės žiniomis ir patirtimi, diskutuojame ir geranoriškai padedame vieni kitiems.
- Atsakingumas – esame atsakingi už savo darbus, sprendimus ir siūlymus, dirbame taip, kad galėtume didžiuotis Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) ir jos veikla.

STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS

Pagal Birštono savivaldybės 2024–2026 metų strateginio veiklos planą Tarnyba vykdo Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programą, kurios tikslas − užtikrinti efektyvų savivaldybės darbo organizavimą ir funkcijų vykdymą**.**

Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programa siekiama efektyviai organizuoti visų Birštono savivaldybės funkcijų įgyvendinimą savivaldybės administracijos padaliniuose, įskaitant Tarybos darbo organizavimą, Savivaldybės kontrolieriaus funkcijų vykdymą ir kt

Tarnybos strateginis tikslas – didinti Savivaldybės valdymo efektyvumą.

Uždavinys − užtikrinti efektyvų Tarnybos darbo organizavimą ir priskirtų funkcijų vykdymą.

Tarnyba yra Savivaldybės kontrolės įstaiga, kuri atlieka finansinį ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės valdomose įmonėse, prižiūri, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas Savivaldybės turtas bei vykdomas Savivaldybės biudžetas. Savivaldybės kontrolieriaus įgaliojimai ir pareigos, Tarnybos funkcijos yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

Priemonė − Tarnybos darbo organizavimas.

Tarnybos strateginis tikslas skaidomas į šiuos smulkesnius tikslus:

Stiprinti vykdomą savivaldybės biudžeto kontrolę.

LR Vietos savivaldos įstatyme numatyta, kad Tarnyba prižiūri, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Viena iš efektyvios kontrolės priemonių yra Tarnybos auditinė veikla. Savo ruožtu, Tarnybos veiksmingumas gali būti žymiai padidintas, jei Taryba ir Kontrolės komitetas išklausytų ir aptartų Tarnybos svarbiausius auditų rezultatus ir susitelkę kartu imtųsi ar paskatintų kitus imtis reikiamų veiksmų, siekiant pašalinti auditų metu nustatytus veiklos trūkumus.

Siekdama šio strateginio tikslo, Tarnyba aktyviai bendradarbiauja su Kontrolės komitetu, kitais komitetais, Savivaldybės administracija. Kontrolės komitetui teikiama informacija apie atliktų auditų ir kitų atliktų kontrolės priemonių rezultatus, teikiamos išvados dėl visų atliktų auditų, patikrinimų, skundų.

Skatinti pažangių finansų valdymo ir kontrolės sistemų diegimą viešajame sektoriuje.

Pradėjus taikyti tarptautiniu mastu priimtus audito standartus bei geriausią praktiką, pasikeitė pagrindinis Tarnybos veiklos tikslas. Dabar audito užduotis – ne tik ieškoti klaidų bei pažeidimų, bet ir padėti gerinti savivaldos sektoriaus skaidrumą ir atskaitingumą, racionalų finansų valdymą ir patikimą kontrolę.

Vienas iš apskaitos, skaidrumo ir atskaitingumo gerinimo būdų – vidaus kontrolės stiprinimas. Atlikdami finansinį auditą, mes vertiname audituojamų subjektų vidaus kontrolės procedūras – ar jos yra pakankamos ir veiksmingos. Savivaldybės institucijai, įstaigai skirtų savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumas ir efektyvumas priklauso nuo to, ar vidaus kontrolės procedūros leidžia fiksuoti padarytas klaidas ir laiku jas ištaisyti. Tose institucijose, kuriose vidaus kontrolė veikia efektyviai, žymiai sumažėja atliekamo audito apimtis. Taigi nauda savivaldybei akivaizdi – užtikrinamas taupus ir teisėtas savivaldybės biudžeto lėšų naudojimas.

Skatinti į rezultatus orientuotą valdymą viešojo administravimo subjektuose. Savivaldybėje yra programinis biudžetas, asignavimų valdytojai skatinami veiklą orientuoti į rezultatus. Patobulinta strateginio planavimo metodika bei kiti teisės aktai, susiję su į rezultatus orientuotu valdymu. Į rezultatus orientuoto valdymo skatinimas viešajame sektoriuje yra glaudžiai susijęs su vidaus kontrolės sistemų stiprinimu, rezultatyvesniu lėšų panaudojimu viešajame sektoriuje.

Šiuo metu į rezultatus orientuotas valdymas sklandžiai įgyvendinamas Savivaldybės viešajame sektoriuje. Visos institucijos bei įstaigos tinkamai nustato programų tikslus, kurie turėtų atspindėti siekiamą poveikį visuomenei, uždavinius, kurie parodytų institucijų bei įstaigų teikiamas paslaugas. Vertinimo kriterijų sistema bei ją palaikanti valdymo informacijos sistema, leidžiančios visapusiškai įvertinti viešojo administravimo subjektų veiklą, taip pat yra pakankamai išvystytos. Asignavimų valdytojų atskaitomybė už veiklos rezultatus yra pakankama ar patikima.

Tarnyba atlieka veiklos auditus, kuriais siekiama audituojamiems subjektams pateikti rekomendacijas, leidžiančias pasiekti, kad savivaldybės turtas būtų naudojamas taupiai, efektyviai ir

rezultatyviai. Todėl artimiausiais metais didelis dėmesys bus skiriamas į rezultatus orientuotam valdymui viešojo administravimo subjektuose toliau tobulinti.

Skatinti, kad savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai teiktų tikrą ir teisingą finansinę atskaitomybę.

Tarnyba atlieka finansinį, atitikties ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose bei savivaldybės kontroliuojamose įmonėse, tikrina audituojamų subjektų veiklą, analizuodama jų finansinę atskaitomybę. Auditorius, atlikęs audituojamo subjekto veiklos rizikos vertinimą ir nustatęs padidintos rizikos sritis, informuoja apie jas subjekto vadovybę ir sudaro sąlygas imtis priemonių nustatytai rizikai valdyti bei ištaisyti esamas klaidas iki finansinės atskaitomybės pateikimo. Tarnyba teikia išvadą dėl metinių ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas

Tarnybos veiklos plano įgyvendinimas 100 proc. Sukurta stipri vidaus kontrolės sistema − pakankamos ir veiksmingos vidaus kontrolės procedūros, teisingas ir efektyvus asignavimų valdytojams skirtų biudžeto lėšų panaudojimas, jų veiklos planavimas vadovaujantis strateginio planavimo metodika bei teisinga biudžeto lėšų apskaita.

VEIKLOS PRIORITETAI

Atsižvelgdami į Birštono savivaldybės 2024-2026 metų strateginiame veiklos plane Tarnybai iškeltą tikslą – užtikrinti efektyvų darbo organizavimą ir priskirtų funkcijų vykdymą:

- kokybiškai atliksime Tarnybos veiklos plane numatytą išorės finansinį, atitikties ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonės;
- vykdysime Savivaldybės turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo kontrolę;
- įvertinsime Savivaldybės viešojo administravimo subjektų administracinės veiklos kokybę bei efektyvumą, vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos patikimumą ir teiksime rekomendacijas jai gerinti;
- vykdysime prevencines priemones, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų auditų metu nustatyti teisės aktų pažeidimai;
- priimsime sprendimus dėl gyventojų prašymų bei skundų nagrinėjimo Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

Politiniai veiksniai. Tarnyba yra subjektas, prižiūrintis ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Tarptautinėje Limos deklaracijoje (ji priimta 1977 metais INTOSAI IX-ajame kongrese) ypatingas dėmesys skiriamas aukščiausiųjų audito institucijų nepriklausomumui. Tarnybai labai svarbu būti nepriklausomai finansiniu, teisiniu bei politiniu aspektu. Tarnybos audito išvados ir rekomendacijos turi būti pagrįstos objektyviu, politiškai nepriklausomu vertinimu, politikų nurodymai neturėtų daryti įtakos audito procesui. Atliktų auditų išvadų ir rekomendacijų įgyvendinimas didžiąja dalimi priklauso nuo Tarybos ir jos komitetų valios, ypatingai nuo Kontrolės komiteto, todėl labai svarbus dalykiškas bendradarbiavimas su Kontrolės ir kitais Tarybos komitetais.

Ekonominiai veiksniai. Nors Tarnyba nedaro tiesioginės įtakos ekonomikos plėtrai, tačiau augant ekonomikai didėja Savivaldybės piniginiai fondai ir kartu audito apimtys. Ypatingai svarbu sėkmingai konkuruoti kvalifikuotų specialistų darbo rinkoje. Gali atsirasti sunkumų siekiant išlaikyti aukštos kvalifikacijos personalą. Sėkmingam išteklių valdymui (taip pat ir kvalifikacijos kėlimui) būtinas stabilus ir pakankamas finansavimas.

Socialiniai veiksniai. Visuomenės dalyvavimas diskutuojant dėl audito rezultatų potencialiai padidina institucijos teikiamą efektą. Esančios ekonominės sąlygos ypač didina visuomenės susidomėjimą savivaldybės auditų rezultatais, tikintis identifikuoti esamus sisteminius savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo trūkumus ir sulaukti siūlymų, kaip efektyviau panaudoti mokesčių mokėtojų lėšas, ieškoti naujų ekonominių santykių reguliavimo būdų.

Besikeičianti aplinka, nauji iššūkiai ir siekiai skatina Tarnybą nuolatos ieškoti artimesnio bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis organizacijomis, mokslo ir kitomis įstaigomis, siekiant viešojo sektoriaus atskaitingumo, į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuoto valdymo.

Technologiniai veiksniai. Tarnybos informacinių technologijų plėtra yra sąlygojama ypač spartaus globalių informacinių technologijų vystymosi, kuomet nauji ir patrauklūs sprendimai per trumpą laiką tampa pasenę. Auditui atlikti reikalinga informacija apie įstaigas, įmones, žemę ir nekilnojamąjį turtą, ir pan. kaupiama valstybės registruose elektroniniu būdu. Mūsų Tarnyba specializuotų audito programų neturi, darbo dokumentai ruošiami MS Office programomis. Ir vis dėl to nuolatinė technologijų plėtra skatina atnaujinti turimą savivaldybės kompiuterinę bazę, programinę įrangą, bei kitus informacinių technologijų resursus.

Teisinė bazė. Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Vietos savivaldos įstatymu, Viešojo administravimo įstatymu, kitais įstatymais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis, kitais teisės aktais, Birštono savivaldybės tarybos reglamentu, Tarnybos veiklos nuostatais. Tolesnis Tarnybos teisinės bazės tobulinimas susijęs su koncepcijos, sietinos su naujo savivaldos modelio projekto, rengimu, įgyvendinimu, Vietos savivaldos įstatymo tobulinimu.

Organizacinė struktūra. Tarnybos organizacinė struktūra patvirtinta savivaldybės tarybos sprendimu. Tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako savivaldybės kontrolierius, kuris vykdo visas įstaigos vadovui įstatymais priskirtas funkcijas. Tarnyboje patvirtintos dvi pareigybės – savivaldybės kontrolieriaus (įstaigos vadovas) ir vyriausiojo specialisto (karjeros valstybės tarnautojas).

Žmonių ištekliai. Svarbu darbuotojams sudaryti sąlygas tobulėti, siekti karjeros, mokytis. Motyvacija turi būti grindžiama visuomenės vertybėmis. Tarnyboje turi dirbti aukštąjį universitetinį išsilavinimą turintys darbuotojai. Keliami reikalavimai darbo patirčiai ekonomikos, teisės, vadybos ar audito srityse. Vykdomas nuolatinis darbuotojų mokymas.

Planavimo sistema. Siekiant įgyvendinti aukštus profesinius ir audito kokybės reikalavimus būtina profesionali institucijos vadyba, tolygi veiksmų seka, pagrįsta lėšomis ir laiko grafiku. Tarnybos veikla yra planuojama kiekvienais metais. Sudaroma kiekvienų metų tarnybos veiklos planas.

Veiklos priemonės pagrįstos teisės aktų reikalavimais, žmogiškaisiais ištekliais, lėšomis ir laiko grafiku.

Vidaus kontrolės sistema. Siekiant efektyviai įgyvendinti Tarnybos misiją, strateginius tikslus bei kitus uždavinius Tarnyboje sukurta vidaus kontrolės sistema.

Finansiniai ištekliai. Tarnyba finansuojama iš savivaldybės biudžeto. Tarnybos biudžeto asignavimų dydį nustato ir skiria Taryba.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI IR VALDYMO IŠLAIDOS

Asignavimų valdytojas − Tarnyba.

Programos kodas − 01.01.01.01.

Bendras tarnybos lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai (tūkst. Eur):

Ekonominės klasifikacijos grupės	**Asignavimai 2024 metams**	**Projektas 2025 metams**	**Projektas 2026 metams**
1. Iš viso asignavimų išlaidoms	92	93	94
iš jų darbo užmokesčiui (su socialinio draudimo įmokomis)	87	89	90
turtui įsigyti	0	0	0
2. Finansavimo šaltinis Savivaldybės biudžetas	92	93	94
3. Etatų skaičius	2	2	2

VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS

Tarnybai keliami reikalavimai įpareigoja siekti aukštos darbų kokybės ir kuriamų rezultatų poveikio didinimo, profesinės kompetencijos kėlimo, efektyvios, į rezultatus orientuotos veiklos.

Tarnybos 2024–2026 metų strategijos įgyvendinimas siejamas su strateginėmis vystymosi kryptimis – poveikiu, kokybe, sklaida.

Didindami Tarnybos veiklos rezultatų poveikį, siekiame skatinti rezultatyvesnius ir efektyvesnius viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus, Savivaldybės biudžeto lėšų taupymą ir efektyviai veikiančią vidaus kontrolės sistemą.

Gerindami Tarnybos veiklos kokybę, siekiame būti pavyzdžiu viešajam sektoriui. Savo darbui keliame tik aukščiausius kokybės reikalavimus.

Didindami informacijos sklaidą, veiklos rezultatus viešiname bei stengiamės pateikti paprastai, profesionaliai ir patraukliai.

Visuomenės lūkesčiai, susiję su viešuoju sektoriumi savivaldoje, Tarnybą skatina būti pavyzdžiu viešajam sektoriui, efektyviai naudoti turimus išteklius. Siekdami veiklos efektyvumo didinimo, ir toliau planuojame tęsti darbus šiomis kryptimis:

- efektyviau panaudoti turimus žmogiškuosius išteklius, peržiūrint darbų apimtis ir pobūdį, stiprinti profesionalumą;
- didinti audito rekomendacijų įgyvendinimą, rekomendacijų stebėseną, orientuotą ne tik į procesą, bet ir į rezultatą, greičiau vertinant rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus turinio ir laiko aspektais;
- aiškiai įvardinti strateginius auditų atlikimo prioritetus – nuolat stebint ir įvardijant svarbiausias atitinkamo periodo viešojo sektoriaus veiklos rizikas, jas vertinti pagal atitikties prioritetiniams tikslams, masto svarbos ir galimybes audituoti kriterijus, išteklius paskirstant prioritetinėms sritims;
- didinti kuriamų darbų kokybę – laikantis mūsų veiklą reglamentuojančių standartų ir etikos reikalavimų, taikyti modernius valdymo metodus ir siekti aukštos asmeninės kompetencijos, skatinti mokimąsi ir dalijimąsi žiniomis;
- gerinti ryšius su suinteresuotomis šalimis – siekti daugiau įtraukti išorės suinteresuotųjų šalių ir kartu identifikuoti sistemines, strategines Savivaldybės problemas, patenkančias į metinį Tarnybos planą, organizuoti formalius ir neformalius susitikimus, Tarnybos veiklos ir rezultatų pristatymus ir nuomonių apsikeitimą.

_____